

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 80.

V Ljubljani, v ponedeljek 8. aprila 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 6. aprila.

Budgetna razprava.

(20. dan.)

Dolenjska železnica.

Danes se je poslanec razdelilo poročilo budgetnega odseka, katero priporoča resolucijo poslanca Šukljeja gledé zgradbe dolenjske železnice odstopiti železničnemu odseku. To poročilo se po vsem naslanja na poročilo deželnega odbora kranjskega, ki se je obravnavalo v 15. seji deželnega zbora kranjskega dne 19. oktobra 1888 in na dotične zborove sklepe. Ker je bilo to poročilo v „Slovencu“ o svojem času že objavljeno, nam ga ni treba vnovič ponatisniti. Pri trgovskem ministerstvu sta hotela o tej zadevi letos govoriti poslanca Pfeifer in Šuklje. Ker pa je predsedništvo po dogovoru s sedemnajstoricu sklenilo, da pri centralu govorita na vsaki strani le po dva govornika, poslanec Pfeifer, kateremu je bilo po žrebanji med govorniki določeno tretje mesto, ne pride na vrsto; nadejal se je, da ga izberó za glavnega govornika, ali pojedini členi desnice so se pobotali in dogovorili med seboj, da za glavnega govornika izberó dalmatinskega poslanca Borčiča, ker je g. Pfeifer o dolenjski železnici govoril že lani, in Dalmatinci iskreno želé, da eden izmed njih dobi besedo ter zbornici in vladi razloži nekatere za Dalmacijo, pa tudi za vso državo velevažne zadeve, kar je pa le mogoče pri centralu trgovskega ministerstva. Vendar pa priporoča naslednjo resolucijo, ki se izroči budgetnemu odseku, ter se pozneje najbrže s prej omenjeno Šukljejevo resolucijo prepusti železničnemu odseku:

„C. kr. vladi se nujno naroča, da državnemu zboru prej ko mogoče predloži načrt zakona gledé državnega doneska k zgradbi dolenjske železnice in ta donesek z ozirom na že dovoljeno deželno pod-

poro v znesku 500.000 gld. in na obljubljene doneske požrtvovalnih pa malo premožnih interesentov v takem znesku privoli, da bo zgradba omenjene železnice denarstveno zagotovljena.“

Pri železnicah je bil pa Šuklje tako srečen, da mu je žrebanje naklonilo prvo mesto. Pri tej točki govori torej letos on o dolenjski železnici in bo pri tej priliki rešeno tudi danes izročeno poročilo budgetnega odseka in resolucija Pfeiferjeva. Dalmatinci bi brez pomoči slovenskih poslancev sploh ne bili prišli k besedi; njih skoraj celo leto ni tukaj in vpisovanje govornikov za budget se vrši večinoma brez njih. Kadar hoče kdo govoriti, pride sem, potem pa tožijo in tarnajo, da se jim ne dá prilika govoriti. (Konec sledi.)

„Narodni Dom.“

Ideja, zgraditi v središču vseh slovenskih pokrajin — beli Ljubljani — poslopje, katero bi odgovarjalo, kolikor mogoče, vsem strokam našega socijalnega življenja, je že mnogo let stara. Potreba, napraviti lastno ognjišče vsem narodnim društvom, bodisi zabavnim ali poučnim, bodisi umetniškim ali znanstvenim, je živa. Leto za letom, dan za dnevom povdarja se nujnost tega vprašanja in ni ga že skoro narodnega zborovanja, na katerem bi se na ta ali oni način ne naglašala važna korist tega podjetja. Odveč bi bilo, še jedenkrat ponavljati pomembo in korist, ki ju ima namen društva „Narodni Dom“. O tem smo vsi jedini.

Težava je le, ta namen uspešno reševati in ga čim preje tem bolje tudi uspešno rešiti. Ideja sama je tolikokrat oživiljena, po večkratnem marljivem prizadevanju zopet jela mirovati za nekoliko let. Zadnjič je bila oživiljena tekom leta 1881. Osnovale se je društvo „Narodni Dom“, ki je jelo delovati z letom 1882 in nabralo do konca pretečenega leta krog 65.000 gld., in sicer 48.000 gld. v čistih darilih in

17.000 gld. v posojilih. Utemeljena je tedaj nada da se tolikokrat ponavljana misel vendarle konečno uresniči, — da postane dejanje.

Dve tretjini onega denarja sta nabrani, katerega je po nazorih upravnega odbora treba, da se z zgradbo lahko prične, in skoro polovica one svote, katero bomo potrebovali, da zgradbo tudi završimo. Stvar ne stoji tedaj tako slabo, kakor misli marsikdo, ki pravi, „Narodnega Doma“ ne bo doživel. Doživel bi ga seveda ne, ako bi mislili vsi tako, kakor on in z njim nekateri drugi, ki držé krčevito roke sklenjene nad svojimi žepi, ako se gre za to, vdeležiti se gmotno vresničenja blage te ideje.

Ako pomislimo, da je v lanskim, za „Narodni Dom“ ne ravno ugodnih razmerah narastlo premoženje za 4138 gld., ni nam treba nikakor obupavati. Nasprotno, pričetek zgradbe ni tako daleč, akoravno že ne v najbližnji prihodnjosti. Ko pa se zidati prične, omečilo se bo še marsikatero doslej trdo sree in dalo raje svoj prispevek, kateri je prav za prav že davno namenilo „Narodnemu Domu“, ki pa ga le ni hotelo posvečenemu namenu izročiti, boječ se, da ima ideja zgradbe še preplitvo podlago.

Da pa do one svote dospemo, treba je vstrajati. Nabiralo se je že na vse različne načine, toda nikoli redno in vstrajno. Najdalje je vstrajala in vstraja še „krajcarska družba“. Največjo vrednost za podjetje imajo čista darila, in teh se nam je poleg deležev okleniti. Da se z rednim nabiranjem, z vstrajnostjo in splošnostjo pride tudi daleč, pokazala je „krajcarska družba“, ki je z nabiranjem najmanjših svot prišla do sedem tisočakov. Ako se vrši redno nabiranje mesto najmanjših, nekoliko višjih svot, utegne postati konečna svota tem višja. Nabiranje mora biti pa redno, splošno, zanesljivo in cenó. Ti so glavni pogoji, s katerimi se dá v primeroma kratkem času veliko doseči.

Tega mnenja sta nekako bila upravni odbor „Narodnega Doma“ in pa odbor „krajcarske družbe“,

LISTEK.

Na vsak način hoče v zapor.

Resnična dogodba, zapisal y.

Koliko je prestal Krištof Kolumb, ko je našel Ameriko, je znano; da se Howe-ju, izumitelju šivalnega stroja, ni bolje godilo, bere se lahko v „Večernicah“ družbe sv. Mohora, nisem pa še bral v slovenščini, kako so preganjali Petra Heleja, ki je poskušal, kako bi nam pripravil žepne ure. Gotovo ima ogromna večina „Slovenčevih“ bralcev pri sebi časomir in vsak dan večkrat pogleda, kako je na času. Zato mislim, da ustrezem čitateljem, ako prosto posnamem, kar sem enkrat bral v nemškem izvirniku, kako namreč je prišla žepna ura na dan.

Peter Hele je bil okoli l. 1500 v Nürnbergu na Nemškem ključarski mojster. Njegova sinova Peter in Jošt sta bila že dorasla in mu pomagala v delavnici. Dela so imeli obilno, in ker rók niso križem držali, tudi kruha ni manjkalo. Hele je bil priden, pošten in natančen pri svoji obrtniji, zraven tega prijazen in postrežljiv do ljudi. Bil je skoraj najbolj čislani meščan rokodelskega stanú.

Lahko si tedaj mislimo, kako je začudeno gledal mestni župan našega mojstra, ki ga v mestno sodno dvorano stopivši prosi, naj ga zapré vsaj deset dni v mestno ječo.

V istem času so imela mesta posebne pravice. Nürnbergski mestni zastop je sklepal v sodnijskih zadevah skoraj enako, kakor dandanes okrajni sodniki.

„Vas? V ječo zapreti? Mojster Hele, kaj li mislite? Ste li napravili kak zločin, da Vas moram postavno kaznovati?“ vprašuje župan.

„Zločin? Ne! Kaj tacega me Bog varuj! Le mir bi rad imel, mir. Že dolgo časa mi nekaj posebnega v glavi roji, pa nimam potrebnega časa, da bi tudi zvršil. Doma mi vedno nagajajo. Zmerjajo me lenuha, če tudi nisem minute brez dela; kar počasi zvršim, mi razderejo ali poskrijejo. Nisem vedel drugače si pomagati, kakor prositi Vas, blagorodni gospod župan, da mi za toliko časa prepustite malo sobico v mestnih ječah, da skoncám svojo iznajdbo.“

„Kako iznajdbo bi pa radi skončali?“ poizveduje župan.

„Tega Vam danes še ne morem in ne smem razodeti. Ko pa vse zvršim, bodite zagotavljeni, moje delo našemu mestu ne bo v nečast. Verjemite mi, da sem prisiljen, popolnoma prisiljen Vas s to čudno prošnjo nadlegovati. Doma klepeta žena nad menoj, sinova godrnjata in mi razderata, kar s težavo zgotovim.“

„Kaj pa, da Vas to zeló opoviri, rad pripoznam. A verujte tudi meni, da zaradi tega Vas še ne

morem v mestno ječo zapreti. Tam so le zločinci ali sploh ljudje, ki so se zoper naše postave kaj pregrešili. Tega pri Vas ni, tedaj tudi o zaporu ne more biti več govorjenja. Svét Vam morem dati le-ta: potrpite s svojo družino! S časoma se naveličajo Vam nagajati, ljubezen do moža in do očeta marsikaj prenese, počasi se bo vse poleglo.“

Naš ključarski mojster je pa le z glavo odmajeval. Župan lahko o potrpljenji, ljubezni in složnosti govori, a ko bi bil na mojem mestu, vedel bi, da pri naših ljudeh se s tem nič ne opravi.“

„Blagorodni gospod župan, če me ne morete postavno zapreti, recite moji družini, naj me vsaj nekaj dni pri miru pustí!“

„To se pa lahko zgodi! Še danes hočem tu sem poklicati Vaše ljudi. Pojdite le domov, memogredé poprašate lahko za svét kakega zdravnika, zdite se mi nekako bolehní. Saj veste, začetkoma se bolezen lahko ustavi, ako je že vkoreninjena, težko se ozdravi.“

Tako je bil naš Hele odpuščen.

Županu se je mož smilil. Poznal je že več časa pohlevnega mojstra, in vedel tudi, da še v moški dóbi Hele ni bil pravi gospodar v svoji hiši. Žena mu je bila preoblastna, po njenem navodu moral je mož vedno plesati. Ako sta sedaj še sinova z materjo potegnila, ui čuda, ako se priletni mojster

ko sta s pritjevanjem rednega občnega zbora dne 30. marca sklenila poskrbeti vse v ta namen potrebno, da se zopet prične redno nabiranje mesečnih doneskov med ljubljanskimi rodoljubi. To misel je z veseljem pozdravilo tudi naše slovensko časopisje, in za trdno se je nadejati, da se temu sklepu primerno odzove slovensko občinstvo, to pa ne tako posamično, kakor doslej le po nekaterih zares poštvalnih rodoljubih, ampak splošno. Tudi oni krogi naj se vdeležé, ki so se doslej odmikali, načeloma ali slučajno.

Poziv, s katerim stopata upravni odbor in „krajcarska družba“ pred ljubljanske rodoljube, glasi se pa tako-le:

„Vaše blagorodje!

Ze leta in leta navdaja in širi rodoljubna srca plemenita ideja: zgraditi si v središči domovine naše hram, ki naj bi bil varno in dostojno zavetje vsem narodnim društvom in vsakemu pojavu narodnega gibanja, dom, ki bode še poznim vnukom pravil o zavednosti in čilosti našega roda!

Veliko svoto so rodoljubne roke v ta namen že položile na oltar domovine in tudi Vaše ime se odlikuje med onimi, ki so z duševnimi in materijalnimi silami podpirali vselej in povsod zgradbo „Narodnega Doma“.

A človeške moči oslabé ter potrebujejo počitka; zato smo skoro leto in dan prenehali z nabiranjem prostovoljnih rednih doneskov za „Narodni Dom“.

Sedaj pa vnovič stopimo pred Vas, dobro poznajoči rodoljubno Vaše srce; združite se zopet z nami ter obljubite s svojim podpisom, da ste pripravljeni, tudi nadalje še podpirati to podjetje, katero izvršiti zahteva čast slovenskega naroda, ki je sprejel to idejo s splošno navdušenostjo.

Odbor je sklenil, da vnovič začne med ljubljanskimi rodoljubi pobirati mesečne doneske; vsak najmanjši, a redni dar bomo hvaležno sprejeli.

Blagovolite torej pristopiti temu podjetju in objaviti svoto, ki jo nameravate do preklica redno vsak mesec plačevati in izročati našemu društvu. Pobiralo bo doneske po zanesljivem človeku z nabiralno polo, na katerej boste odboru z lastnoročnim podpisom dotično vplačilo izkazali.

Na delo tedaj! Ideja zgradbe „Narodnega Doma“ naj živi!“

(Sledé podpisi upravnih odbornikov „Narodnega Doma“.)

Več odličnih rodoljubov je svoj pristop že objavilo. Podpise nabirajo člani upravnega odbora, pregledovalnega odseka in odbora „krajcarske družbe“. Izvršitev celega načrta prevzela je „krajcarska družba“, ki bo pa tudi še zanaprej razven tega po svojih poverjenikih na deželi vedno hvaležno prejemale doneske, nabrane na krajcarske in desetkrajcarske knjižice.

pritožuje čez svoje in bi celó mestno ječo rad zamenjal za domačo hišo.

Pokliče tedaj Hele-jevo Jero in oba sinova v mestno hišo. Komaj jim pa naznani, zakaj jih je povabil, bilo mu je gotovo že žal, da je to storil. Kakor bi zrele tepke tresel, tako pada in se suje iz treh grl na nenavzočega Hele-ja. Posebno mati Jera hiti s svojim gibčnim jezikom, in ker ji še sinova dobro prikladata, župan ne more razložiti, kaj je prav za prav vzrok domačemu prepiru. Ko se je prva toča izsula, ukaže mestni starašina, naj samo jeden govori.

Se vé, da je mati prva na vrsti. Sinova slušata ukaz, žena bi ga tako ne, dokler si ni olajšala užaljeno srce.

„Oj blagorodni gospod župan, ne morem Vam povedati, kako gré zadnji čas vse narobe v naši hiši. Že pol leta ni mirú in ga še ne bo. Oče popušča delo, zamišljen tava po dnevi okoli, zapira se v sobo in pri mizi sloné štrli kakor bi ob pamet prišel, vedno na eno mesto, začne kaj piliti, in primerjati, zdaj se veselo zasmaja pri delu, in zopet ga kar naenkrat žalost obide. Ne spi po noči skoraj nič, jed mu ne gré v slast, naj mu tudi skuham njemu najbolj priljubljena jedila. Mi moramo ubožati. Ljudje nimajo več zaupanja do njega, delo zastaja, in čedalje manj naročil dobivamo. Oj naša hiša prihaja vedno bolj ob dobro ime, delavnica

Govor poslanca Kluna

v državnozborni seji dne 21. marca t. l.

V.

Vzlic temu pa najdemo mej izjavami, katere je natisnila „Klagenfurter Zeitung“, v številki 149 z dné 1. julija 1888, da je občina Straja Ves v seji dne 11. junija 1888, št. 1029, sklenila resolucijo zoper slovensko šolo. Kako vrednost more imeti sama na sebi taka izjava, ako naravnost nasprotuje izrečni volji naroda? Ta vrednost pa popolnoma zgine, ako se vé, da se ta izjava ni sklenila v javni seji, kakor se tukaj trdi, marveč, da je občinski predstojnik „ad circulandum“ poslal resolucijo posameznim članom, izmed katerih so jo podpisali eni, drugi pa ne.

V številki 249 z dne 28. oktobra „Klagenfurter Zeitung“-e najdemo nadalje pritjevalno resolucijo, katero je sklenil krajni šolski svet v Krejancah občine Galicija ter jo predložil c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Neki član imenovanega krajnega šolskega sveta, Blaž Pirovec, je pa objavil v številki 20 z dne 25. oktobra 1888 slovenskega lista „Mir“-a odprto pismo na doktorja Ubel-a, ki je član deželnega odbora in deželnega šolskega sveta koroškega, in v tem pismu pripoveduje, da je bila pač na 16. dan septembra 1888 sklicana seja krajnega šolskega sveta v Krejancah; da pa Blaž Pirovec, ko je prišel tje, ni tam nikogar našel, kakor načelnika Smrekarja in nekega drugega člana, Theirowskega. Tudi pozneje ni prišel nobeden izmed ostalih članov. Potem je pa Theirowsky prečital nemško listino ter tej dostavil tako pojasnilo, da nista vedela ona druga dva, ali se gre tukaj za izjavo za ali proti poslancema Klunu in Gregorcju. Vendar pa je na listino svoj uradni pečat pritiskal Smrekar, ki ne zna niti brati niti pisati. Pirovec je zahteval natančnejšega pojasnila, in ko se mu je to dalo, ni hotel podpisati listine. Sedaj je videl načelnik, kaj je podpisal, toda prepozno, kajti Theirowsky je vzel pisanje seboj in kmalu je bilo natisnjeno v Klagenfurterici kot izjava krajnega šolskega sveta v Krejancah. Po vsej pravici praša Pirovec, zakaj se niso objavili podpisi in nasprotne prošnje? Iz tega morete razvideti, da izjave tudi niso bile takó soglasne, kakor se to pripoveduje svetu. Razven tega pa se ne sme prezreti, da so se temeljito ovrgele nekatere teh izjav vsled novih volitev, pri katerih so so morali nemško-liberalni gospodje umakniti slovenskim zastopnikom. Omenjam samó občino Sv. Štefan ob Zili — kjer se je najprvo sklenil ugovor — potem Bistrico v Rožni dolini, Hodiže, Bilčo Ves, Belo in Svetno Ves. Konečno naglašam, da niti niso vedele posamezne občine, za kaj se tukaj gré, ker so na primer občini Vetrinje in Hodiže, katerih izjave se enako glasite, in krajni šolski svet na Brdu v številkah 196, 246 in 287 v „Klagenfurter Zeitung“ naperili svoje ugovore zoper neko interpelacijo, katero sem bajé vložil v tej visoki zbornici, česar pa, kakor Vam je znano, nisem storil.

bode kmalu prazna in to vse zavoljo očetovih praznih sanjarij.“

„Tako ne more dalje iti, sicer pridemo na kant“, pritrjuje starejši sin Peter. „Oče niso zmožni več prejemati dela, tudi zadnji čas več ne skrbé, ali se vse o pravem obroku zvršuje, ali ne. Najbolje bi bilo, naj se jim gospodarstvo vzame iz rók. Midva z Joštom sva delu privajena, in kar bi prevzela, bi tudi točno izdelala, dobro ime in zaupanje bi se s tem pri hiši ohranilo.“

„Delati pa znava, to je res,“ opomni Jošt, „in mož-beseda bi vedno bila. Nadzorstvo v delavnici mora priti v druge roke!“

„Nimate nobenega brata več, ali kake sestre?“ vpraša župan, da bi vsaj nekoliko omejil nagli tek zgovorne trojice.

„Brate nimava, sestro pač. Jera je že par let omožena. Krojaškega mojstra v dolgi ulici ima.“

Župan priporoča še družini, naj ima potrpljenje s starim očetom, ter jih odpusti na dom. Takoj za njim pa pošlje slugo h krojaškemu mojstru z uljudnim povabilom, naj pride žena Jera o prvi priliki v mestno dvorano, od nje hoče občinski predstojnik bolj natanko izvedeti, kako je prav za prav s starim Helejem.

(Dalje sledi.)

To vse pa deželnega šolskega sveta ni zadrževalo, da ne bi bil tem izjavam pripisoval izredno važnost, nasprotne izjave je pa preziral ali jim celó stavil vse mogoče zapreke.

Že gospod poslanec Ferjančič je povedal, kakim sitnostim so bili prebivalci nekaterih tamošnjih občin izpostavljeni, in posebno je celovski okrajni glavar, Kronig, in sicer kakor Vam morem povedati, valed naloga deželnega šolskega sveta z dné 19. julija 1888, št. 1320, v spremstvu deželnega šolskega nadzornika dne 7. oktobra 1888 prišel v Belčo Ves, da bi poizvedoval na lici mesta, ali je kakov utemeljen povod za predrugačenje jezikovne naredbe v tamošnji šoli, za katero je prosila občina.

Gospod poslanec Ghon je imenoval to povest gospoda poslanca Ferjančiča brezvestno pretiravanje, ovađustvo in sumničenje ter jo je skušal popraviti. V ta namen je prečital odlomek govora, kateri je imel poslanec dr. Ubel v koroškem deželnem zboru, in sicer v deveti seji dne 21. septembra; ta govor leži tudi pred menoj v stenografičnem zapisniku ter se bom z njim pozneje še bolj natančno pečal, da Vam pokažem, koliko se sme verjeti poroku, katerega je navajal gospod Ghon.

Nasproti razpravam dr. Ubel-a, katere je tukaj prečital gospod poslanec Ghon, pravi slovenski list „Mir“ v številki 19. z dne 10. oktobra 1887, da niso resnične besede dr. Ubel-a, po katerih je bila občina Bilča Ves prisiljena k tej prošnji. Ravno narobe, pravi list, bi se moralo trditi, da je bil njen preklic prisiljen, ker so prišli nekateri celovski gospodje ter toliko časa obdelavali ljudi, da so preklicali svoje podpise.

Na to opazko imenovanega lista je poslal celovski okrajni glavar vredništvu popravek, ki se je ponatisnil v številki 21. z dne 10. novembra 1887 in se skoraj enako glasi, kakor poročilo, katero je gospod okrajni glavar v tej zadevi poslal dne 16. oktobra 1887, št. 4330, deželnemu šolskemu svetu za Koroško; to poročilo kar štrli napadov zoper bilčaveškega župnika Gradičnika.

V njem trdi gospod okrajni glavar nastopno — da kolikor mogoče po besedah navedem, prosim gospoda predsednika, naj mi dovoli, da prečitam dotično poročilo (čita):

„Da je župnik, akoravno ni član občinskega sveta, s svojimi sitnostmi prisilil sejo občinskega sveta, sam spisal vabilo k seji in seboj prinesel k seji zapisnik, popolnoma izgotovljen s sklepom, ki naj bi se bil še-le sklenil.“

Dalje pravi (čita):

„da župnik ljudem ni prečital in tudi ne slovenski raztolmačil nemški spisane peticije.“

To se, kakor vidite, precej vjema s tem, kar sta povedala gospod poslanec Ghon in gospod dr. Ubel, ki je menda zajemal iz napominanega poročila.

Gospod poslanec Ghon pa je pozabil dostaviti, kar se pa mora tudi vedeti, da se bo moglo soditi, na kateri strani je resnica.

Na ta popravek gospoda okrajnega glavarja celovškega je namreč poslal župnik Gradičnik „Miru“ odgovor, ki je izšel v številki 23. z dne 10. dec. 1887 in v katerem pač priznava, da je v razgovorih o šolskih razmerah, katere je imel pri raznih prilikah z občinskimi svetovalci, sprožil prošnjo in da je občinskemu tajniku, ki ga je prišel prašat, kakó bi se najboljše pričela ta zadeva, zapisal nekaj splošnih stavkov, toda s tem ni hotel nikogar siliti, na nikogar pritiskati, nikomur nagajati, najmanj pa še komu pretiti. Potem pravi nadalje: „Pri dotični seji občinskega sveta nisem bil navzoč (čujte! na desnici), in to je debela, za značajne može malo pristojna in častna laž, ako se trdi, da sem sam napravil vabilo k seji občinskega sveta, da sem v žepu izgotovljen prinesel seboj zapisnik k seji, katere se niti vdeležil nisem, in da sem preskrbel podpise nenavzočih članov izvan seje.“

Po tem, kar je povedal župnik in za kar jamči s svojim popolnim podpisom, je pa stvar vsa drugačna, kakor so jo opisali dr. Ubel koroškemu deželnemu zboru, gospod poslanec Ghon državnemu zboru in gospod okrajni glavar koroškemu deželnemu šolskemu svetu.

Ta župnikova izjava je bila pa koroškemu deželnemu šolskemu svetu jako neljuba in ker si ni mogel drugače pomagati, je bila pa dotična številka „Mira“ meni nič, tebi nič konfiskovana. (čujte! na desnici.) Seveda, kdor ima moč, ta ima konečno tudi prav! Deželni šolski svet je bil pa poleg tega še toliko ljubeznjiv, da je z noto z dne 23. novembra 1887, št. 2390 zatožil dotičnega župnika pri knezoško-

fiskem ordinarijatu, da je provzročil dotično prošnjo in ljudi prisilil podpisati jo zoper lastno voljo. Ordinarijat se je tedaj naprosil, naj zgrabi župnika ter mu zapreti, da mora svojo službo kot katehet omejiti na vspešen pouk krščanskega nauka.

Navedel bi Vam lahko še slučaj občine Sv. Lenart pri sedmih studencih, toda ker je premalo časa, storil bom to kolikor mogoče na kratko.

Mej izjavami, katere je ponatisnila „Klagenfurter Zeitung“, najdemo v listu z dne 2. avgusta 1888, št. 176, tudi resolucijo, katero je sklenila velika občina Podkloster. Petdeset občanov k tej veliki občini spadajoče podsrenje Sv. Lenart pri sedmih studencih je že dne 26. avgusta deželnemu šolskemu svetu poslalo prošnjo, v kateri ugovarjajo zoper resolucijo podklosterske občine, ker nimajo v njej primerne zastopstva, potem se sklicujejo na to, da so že dne 8. decembra 1885 visokemu državnemu zboru poslali peticijo, v kateri so prosili za slovenski učni jezik, versko šolo, šestletno šolsko dolžnost itd., ter konečno izrekajo prošnjo: „Visoki deželni šolski svet naj nam blagovoli izpolniti želje ter takó vrediti šolo v Sv. Lenartu pri sedmih studencih, da bo slovenščina skupnemu pouku podlaga ter se nemščina le kot neobligaten predmet poučevala od četrtega šolskega leta naprej.“ Ker na to prošnjo cele tri mesece niso dobili odgovora, napravili so dne 16. decembra drugo vlogo, v kateri so prosili za nujno rešitev prve vloge z opazko, da se nameravajo v tem oziru obrniti tudi do visokega naučnega ministerstva.

Politični pregled.

V Ljubljani. 8. aprila.

Notranje dežele.

Cesar je v soboto v zasebni avdijenci sprejel Desidera Szilagy-ja; za gotovo smé veljati, da bo imenovan za ogerskega pravosodnega ministra.

Dunajski mestni svet se bo jutri v polni seji posvetoval o prošnji dunajsko-češkega društva „Komenský“ za podporo češki šoli.

Knez Lubomirski je iz Pariza poslal „Länderbank“-i eden milijon frankov za gališke ustanove.

Kakor piše „Glas biskupije bosanske i sriemske“, poslal je vladika Strossmayer kardinalu Rampolli začetkom minolega meseca lepo vezana iztisa svojega letošnjega postnega pastirskega lista in ob enem pismo sv. Očetu. Papežev državni tajnik je na to odgovoril Strossmayerju: „Vzvišeni in prečastiti gospod! Prijazno pismo Tvoje visokosti z dne 3. t. m. sem prejel in pastirsko pismo, katero si spisal za sveti postni čas Svojim vernikom. Ustregel sem z veseljem Tvoji želji ter sem eden iztis izročil papežu, kakor mu tudi raztolmačil obseg Tvojega pisma. Nj. svetosti je bilo jako prijetno na znanje vzeti takó obseg kakor izvršitev Tvojega pastirskega lista. Sv. Oče se Ti zahvaljuje za poslani list, izreka Ti zaslužen priznanje, da Svojim vernikom daješ take nauke, ki so popolnoma sposobni za utemeljenje njihove prave sreče, kakor tudi za to, da skušaš vedno imeti pred očmi potrebo neodvisnosti in prostosti sv. Stola. Prosi tedaj k Bogu, naj Ti dodeli dolgo življenje in popolno zdravje, da vresniči težnje Tvoje na blagor Cerkvi, ter da bi vse rodove Tvojega izvrstnega naroda privedel k edinosti. Mej tem pa Tebi, Tvojemu duhovništvu in narodu z dna srca podeljuje apostolski blagoslov. Še enkrat Ti izražam hvalo za poslani mi iztis ter izvrstno spoštovanje in udanost, ter prosim Gospoda za Tvojo srečo. Tvoje Visokosti najudanejši M. kardinal Rampolla. V Rimu, dne 15. marca 1889.“

Vnanje države.

Dne 4. t. m. so se podpisali ukazi gledé zadnjih prememb v osebnosti srbskih upravnih oblastij. Nanašajo se posebno na neko število prefektov, ki so deloma premeščeni, deloma umirovljeni, ali celó odstavljani. Poslanik v Parizu, Marinović, se je umirovil; poslanik v Londonu, Jevrem Gruić, pa je bil imenovan ob enem poslanikom za Pariz in Bruselj.

Bolgarski ministerski svet je dne 5. t. m. potrdil predlog finančnega ministra, da država v lastni režiji zgradi železnico mej Jambolijem in Burgasom. Ta proga bo dolga 108 kilometrov. Z delom se bo pričelo dne 1. maja; delale bodo jedino le domače delavske moči in pa ženijski polk. Upajo, da bo železnica izgotovljena do jeseni. — Bolgarska vlada je s turško sklenila poštno pogodbo. V Carjigradu so se pri tem ogibali vsem formalnostim, ker bi se sicer lahko domnevalo, da Turčija uradno priznava sofijsko vlado. Skrajni čas je že bil, da se sklene taka pogodba, kajti Avstrija je opustila poštno posredovanje mej Bolgarijo in Turčijo. Povodom razpustitve zadnje podružnice e. kr. avstrijske pošte v Bolgariji piše „Svoboda“: „Dolžnost naša je, da izrečemo polno zahvalo avstrijskim poštnim uradom v Bolgariji. Za turških časov so bili avstrijski poštni uradi, posebno v Ruščuku in Plovdivu, zaupni uradi, potom katerih so si smeli brez skrbi dopisovati rodoljubje.“

Nemški državni svet je § 14. postav o zavarovanju delavcev sprejel po sklepu odsekovem in z dostavnim predlogom Frankensteinovim, da bodejo doneske plačevali vsak teden in v enakih delih delodajalci in delavci. — Iz Frankobroda ob Menu se poroča dne 6. t. m.: Nj. visokost vojvoda Adolf Nasavski bo v torek od tukaj odpotoval, v sredo bo došel v Luksemburg in prihodnji dan bo v zbornici prisegel.

Francosko redarstveno sodišče v Parizu je minolo soboto razglasilo rzsodbo v pravdi zoper ligo patrijotov. Vsi zatoženci so bili gledé glavne zatožne točke (ustanovljenje tajne družbe) oproščeni, obsojen pa je bil vsak na 100 frankov in v povračilo pravnih stroškov zaradi vdeležbe nedopuščene družbe. Občinstvo je rzsodbo sprejelo z navdušenimi klici ligi, Boulangerju in Déroulède-u. — Ministerski svet je dne 6. t. m. sestavil dekret, s katerim se senat proglašá za izredno sodišče. Listina, s katero se pred to sodišče odkazuje Boulanger in vsi njegovi sozatoženci, se je senatu danes izročila. Zatožbo bo zastopal novi generalni prokurator Quesnay de Baurepaire. Danes se je skoraj gotovo senat sešel kot izredno sodišče. Zbornica bo pretrgala svoje zasedanje za toliko časa, da bo pravda zoper Boulangerja in tovariše končana. — Iz Bruslja se poroča: Objava Boulangerjeve proklamacije je na tukajšnje vladne kroge napravila neprijeten vtis. V njej vidijo dokaz, da hočejo Boulanger in prijatelji njegovi napraviti Bruselj za središče svoje propagande, kar pa ne bo mogla trpeti belgijska vlada. Francoska vlada do sedaj bruselski ni še ničesa poročala ter so vse nasprotne vesti neistinite.

Švicarski stanovski svet se je 23 proti 19 glasovom izjavil, da razdelitev šol po veroizpovedanjih nasprotuje zavezni ustavi. Narodni svet je naročil zavezanemu svetu, naj za junijsko zasedanje izdela in predloži nasvete, kako naj se predrugači zavezna ustava.

Novi italijanski finančni minister je hitro uvidel, da se jedino s štedenjem ne bodo mogle vrvnati žalostne državne finance. Zaradi tega je sestavil posebno komisijo, ki se bo posvetovala, kateri davek naj se uvede, ne da bi bila pri tem posebno prizadeta jedna ali druga vrsta davkoplačevalcev. Poleg tega hoče Seismit-Doda bolj priprosto vrediti upravni aparat, in sicer ne bo odpuščal sedanjih uradnikov, pač pa umrlih do gotove meje ne bo nadomeščeval z novimi močmi. Pri oddaji teh služb je dosedaj večinoma odločevala protekcija ter je v nekaterih strokah, tako posebno pri pošti, za polovico preveč uradnikov. To je tem žalostnejše, ker dohajajo iz južne Italije vedno obupnejša poročila. Celó „N. Fr. Pr.“ poroča iz Andrie v Apuliji, da cele družine, ki so prej živele v dobrih razmerah, sedaj hodijo po ulicah v vpadlimi obrazi in vdrtimi očmi, ter prosijo mimogredoče za košček kruha, „da bi jim ne bilo treba umreti“. Več kot dvajset tisoč kmetov je obupanih, ker ne vedó, s čim naj bi preživili svojo družino. In kdo je temu kriv? Resnica je, da se je posebno za Crispijeve vlade dosedaj prav po očemski postopalo z gospodarskimi interesi. Revna je Italija, kajti tolče jo po glavi — protozidarsko gospodarstvo.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dne 4. aprila. Brzjojavka objavila nam je vest, da je knez K. Schwarzenberg ponudil ustavovernemu plemstvu — kompromis. Ponudil ga je staremu hrboskalskemu veleposestniku baronu Aehrenthalu, s kojim so Schwarzenbergi po rodu Waldsteinovem v sorodstvu. Ustavoverno plemstvo je pripravljeno načelno vsprejeti kompromis. Knez Schwarzenberg ponuja mu 15 mandatov, toda baron Aehrenthal je preračunal, da pripada ustavovernemu plemstvu po razmeri njegovih glasov 25 deželnozborskih mandatov ter zahteva i to število. Ako Plenerjeva in Schmeykalova stranka ne zapreči tega pogajanja, sporazumete se obe stranki nedvojbeno z 20 mandati.

Kompromis imel bi pa jako važne posledice. Bodisi da bode nemški poslanci tudi z drugih kurij posnemali ustavoverno plemstvo, da ne ostanejo osamljeni, bodisi pa, ako se ne zgodi to, da ustavovorni državni poslanci izstopijo iz zjedinjene levice. Vodje levice se nečejo jasneje izjaviti še o vsprejetji kompromisa od nemškega plemstva, vendar toli že zdaj poudarjajo, da bi kompromis pomenil: trajno resignacijo v obnovljenje nemške večine v češkem deželnem zboru. Zadostuj se s 15, 20 ali 25 mandati priznalo bi ustavoverno plemstvo, da konservativnemu pripada večina v tej kuriji. Nemški občanski poslanci proglašajo sicer s staro odločnostjo, da tudi v prihodnje ne pridejo v deželni zbor, toda nekateri pojavi Plenerjevi v zbornici in odborih bili so tako medli in tesnosrčni, da se vidi, kako je Nemcem v abstinenčni politiki tesno. Kompromisno pogajanje je tudi v zvezi z znano izjavo kneza Clary-ja koncem minolega leta.

Vest o kompromisu zadela je v tabor naših Nemcev kakor strela iz jasnega. Prijemljejo se ti

nemški liberalci in nacionalci za glave strahu, kaj če navstati. Dunajski listi, njim na čelu „Neue Freie Presse“, in tukajšnji nemški ustavoverni kar naravnost pravijo, da je nemštvo v nevarnosti, kajti pasivna politika Nemcev bila bi potem brez pomena. Čudno! Mnogo ta strah ne bode vplival na nemške veleposestnike, toda nekaj se tu jasno odkriva vsemu svetu. Kaka notranja slabost mora ovladati stranko, kako umetna so sredstva, s kojimi je vzdrževala gospodarstvo, ko že nekoliko veleposestniških glasov zanjo pomeni — katastrofo? Da bi potisnili prirojeno večino zastopstva, da si zagotové nadvlado, izmislili so si nemški centralisti sedanji volilni red in zastopstva. Vsa njih ustavna modrost od Schmerlinga do Auersperga bile so same zapreke zdravemu, prostemu ustavnemu razvoju. Zdaj pa, ko jim zmanjkuje tal in nadeja do nadvlade nad avstrijskimi narodi, — jadikujejo ti ljudje.

Toda tudi v tukajšnji nemški kazini se giblje, Razposlali so v vse volilne okraje pozive, naj že zdaj ustanovljajo odbore in prično agitacijo za prihodnje volitve v češki deželni zbor. Kazinarjem je veliko ležeče na tem, da bi ne bili nikjer voljeni pravi kandidati nemškega ljudstva, temveč njih pristasi. Ali tako hitro to ne bode šlo, kakor znalci trdijo, ki dobro poznajo razmere.

Javna tajnost je dalje, da naši nemški sosedje tudi v cerkvenem oziru hrepene po razdeljenji Češke in da čeških duhovnikov kakor znano, ne ljubijo preveč iskreno. Ker ne mogó zase priboriti posebne nemške vladikovine in ker ne mogó iz svojih vasij prepoditi čeških duhovnikov, preté torej, da bodo prestopili k starokatolicizmu. Občina Bruck v mostskem (Dux) okraju je že na skoku do starokatolicizma; glavni agitator v tem oziru je starokatoliški župnik v Warnsdorfu, A. Nittel. Nemci so torej na najlepšem potu, da učinijo iz vere predmet narodne kupčije. Dobička, koji bodo imeli iz tega, jim ne zavida nihče.

Neki londonski svobodomiseln (Gladstonovski) list objavil je te dni razpravo o Čehih in njih zahtevah gledé samouprave, primerjajoč je zajedno z Irco. V tej razpravi pravi med drugim: „Avstrijska vlada ima pač križ s češkim vprašanjem, sličnega, kakor i mi z irskim.“ Kdor pa si ogleda stvar blizu, videl bode vsak nepristranski človek, da je velik razloček med Češko in Irsko. Ko na pr. Irska jako malo prispeva v državno blagajnico, in celo podporo dobiva, plačuje češki narod, marljiv in štedljiv narod, največje davke v vsem cesarstvu. In kateri Angličan bi hotel dandanes primerjati stopinjo nabraženosti, na koji stoji danes češki govoreče stanovništvo, z irsko izobraženostjo? Primerjamo li oba naroda, tiče se to gledé enakih teženj in ciljev po samoupravi. Potujejo naj naši gospodje toryji na Češko mesto na Riviero in naj ondi opažajo, imali zgodovinski narod, vzvišen nad druge, zelo nadarjen narod in služec svojim slovanskim bratom za vzor, pravico do pravičnih zahtev! Narod, ki ima vzorno šolstvo in industrijo, krasno književnost, narod, ki prebiva v deželi, bogati prirodnih zakladov, narod, ki se more ponašati z enakimi modernimi vspehi, odrivan je na stran kakor pepelka. Zakaj bi se ne imela takemu ljudstvu prepustiti volja, da se samo razvija, čemu neki vtepati in zabičevati vanj običaje in germanski jezik, ko se po njegovih žilah ne pretaka ni kaplja nemške krvi?“

Včera vršil se je občni zbor praškega „Sokola“. Za starosto je bil izvoljen dr. Fr. Čížek, v odbor so bili pa voljeni gospodje: dr. Černý, N. E. Grégr, Al. Oliva, Jos. Papež, dr. Podlípny itd. Društvo broji zdaj 1212 članov in je imelo minolo leto 11.699 gld. 72 kr. prejemkov in 16.265 gld. 44 kr. izdakov, torej primanjkljaj 4565 gld.

Konečno bodi omenjeno, pa je češki virtuos, slovanski Paganini, gosp. Fr. Ondříček, igral 29. marca v Moskvi pred izbranim občinstvom med kojim je bilo zastopano plemstvo in čelna družba starega stolnega mesta ruskega carstva. Vspeh bil je fulminanten, in Ondříček so Rusi proslavljali kot prvega zdaj živečega mojstra v glasbi na goslih. Njemu na čast kot umetniku in bratu Slovanu priredili so sijajno gostijo ter ga obsipali z odlikami.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je podaril cerkvi sv. Katarine v občini rifemberski 300 gld. za razne poprave.

(V Miramar) se bode pripeljala, kakor se uradno poroča, dne 12. t. m. kraljica belgijska s princesinjo Klementino obiskat gospe cesaričinjo-vdovo Štefanijo.

(Bosenske slive.) Kmetijska družba štajerska je državno-finančnega ministra prosila, naj bi se našim gospodarjem pomagalo dobiti okorenjenih drevesc ali vsaj cepičev od bosenske slive. Ministerstvo je odgovorilo, da so vrtni-slivnjaki v Bosni in Hercegovini vsi lastnina zasebnikov. Zato pri najboljši volji ne more vstreti željam. Kadar bo pa deželna vlada po državnih drevesnicah imela dovolj bosenskega slivja, ustreglo se bo rado.

(Lloyd in delavci.) V „Edinosti“ čitamo, da so že od nekdaj delali delavci v tržaškem Lloydovem arsenalu po 9 ur na dan, od 1/2 7. ure zjutraj do 4. ure popoldne s polurnim odmorom opoldne. Lloydova uprava pa hoče štediti, in je določila, da morajo od dne 1. t. m. delavci delati po 1. uro več na dan, to je, do 5. ure popoldne. Delavci s tem niso bili zadovoljni in so po deputacijah naznanili vodstvu svojo pritožbo. Dne 2. t. m. so vsi delavci skupno ob 4. uri zapustili mirno in dostojno delavnice. Pred arsenalom se je zbralo mnogo radovednežev in javnih stražnikov. Drugi dan je bivši ravnatelj g. Petke nagovarjal delavce, naj sprejmo novi red. Delavci so soglasno izrekli, da ne delajo do 5. ure. Lloydova uprava je v petek izdala okrožnico, naj delavci sprejmo novi red, da ne izgubijo dela in kruha, ter je dala delavcem teden dni premisleka. — „Edinost“ dostavi svojemu poročilu: Ker je večina delavcev slovanskega rodu, priporočamo jim toplo, naj se potezajo za svoje pravice mirno, kolikor jim dovoljujeta zakon in vest.

(Umrli) je nocoj znani posestnik in vinski trgovec g. Nikolaj Jamnik v Medvodah. Bog mu daj večni mir!

(Požar.) Minoli četrtek dopoldne je posestniku Doviču v Sneberjah pod Ljubljano pogorelo okoli 20 arov gozda. Najbrže so zapalili otroci s žveplenkami.

(Drobne novice.) Dne 1. t. m. je umrl Anton Erzetič, civilni inženir v Gorici, za želodčnim rakom. Rojen je bil v Brdih in vedno ohranil zavest, da je Slovenec, akoravno je bil vzgojen italijanski. Mož je bil poštenjak in veščak v svoji stroki. — Potniki v sveto deželo, ki so odpluli dne 21. marca iz Trsta, izvolili so soglasno kot svojega predsednika monsiora Jožefa Marušiča iz Gorice. — Gospod Franc Kofol, c. kr. davkarski kontrolor v Tolminu, je imenovan davkarjem.

(Dnevni red seji ljubljanskega občinskega sveta) v torek 9. dan aprila 1889. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvostolstva. — II. Stavbinskega odseka poročilo a) ob imenovanju nove ceste pri hišah društva za napravo delavskih stanovanj; b) ob oddaji dimnikarskega dela v mestnih poslopjih; c) o vpeljavi plinove svečave v nekaterih ulicah kolodvorskega mestnega okraja; d) ob izboru prostora pissoirju; e) o dveh prizivih v stavbinskih stvaréh. III. Poročilo odseka za olepšavo mesta o prošnji a) odbora za Vodnikov spomenik; b) telovadnega društva „Sokola“ zaradi prostora za „Sokolov dom“; c) drsalnega društva zaradi razširjenja drsališča. — IV. Šolskega odseka poročilo a) ob oddaji občinskega štipendija letnih 250 gld. za obiskovalce državne obrtne šole v Gradci; b) ob ustanovitvi družega otroškega vrta v kolodvorskem mestnem okraju; c) ob ustanovitvi više dekliške šole v Ljubljani.

(Umrli) je dne 6. t. m. pri svojem sinu, g. župniku v Št. Lambertu, Ana Berce, sestra rajn. preč. g. kanonika M. Meršola, stara 69 let. Naj v miru počiva!

(Umrlo) je v Ljubljani od 31. marca do 6. aprila 18 oseb in sicer 6 moškega in 12 ženskega spola, med temi 6 v deželni bolnišnici, 1 v hiralnici. Rojenih je bilo v ravno istem času 13 otrok, 9 moškega in 4 ženskega spola.

(Plzenjski „Hlahol“) je dne 31. marca v meščanskem gledališču priredil velik koncert. Na programu ste bili tudi Lizinskega „Stansk moj“ in Nedvedova „Slovo“. Kakor čitamo v „Plzenjskih Listih“, bili ste obe skladbi sprejeti z veliko pohvalo. Nedvedovo „Slovo“ je moral zbor ponoviti.

(Duhovniške premembe v gorški nadškofiji.) Č. g. And. Brezovšček, župnik v Šmarjah, je dobil župnijo Kamnje; č. g. Josip Skočir, župnik v Melcih, je dobil dekanijo v Devinu; č. g. Janez Jug, vikar v Avčah, je stopil v začasni pokoj.

(Delalsko podporno društvo v Trstu) nam je doposlalo račun in poročilo za l. 1888. Na prvem mestu je objavljen poziv na občni zbor, ki bo dne 14. aprila t. l. ob 4. uri popoldne. Ker je bilo društvo pod pokroviteljstvom Nj. visokosti ce-

sarjeviča Rudolfa, tiskalo je v poročilu podobo umrlega svojega pokrovitelja s kratkim životopisom. — Društvo je v gmotnem oziru dobro napredovalo, ker gotovina se je pomnožila za 2149 gld. in znaša koncem leta 15.815 gld. 9 kr. Društvu je pristopilo 96 družabnikov in 22 družabnic, izbrisal pa je odbor 53 moških in 26 ženskih članov. Koncem leta je imelo društvo jednega častnega uda, 8 ustanovnikov, 36 podpornikov, 905 moških in 173 ženskih udov. Bolnikom je društvo izplačalo podpore 7635 gld. 50 kr., za zdravila 932 gld.

Telegrami.

Dunaj, 8. aprila. Zbornica poslancev: Dopis ministerskega predsednika pozivlje zbornico, naj voli delegacijske člane. Poljedelski minister predloži postavni načrt, ki dovoljuje davčne prednosti podjetjem za napeljevanje vode v pokrajino Tržič (Monfalcone). Predsednik naznani, da je postava o zavarovanju bolnih delavcev dobila Najvišje potrjenje. Potem se je nadaljevala proračunska razprava gledé trgovinskega ministerstva.

Dunaj, 7. aprila. Narodno-gospodarstveni odsek je sklenil sklicati enketo o postavi zoper pijančevanje. Enkete se bodo vdeležili zastopniki iz krogov krčmarjev in prodajalcev žganih pijač. Sešla se bo kmalu po Veliki noči.

Bruselj, 7. aprila. Govori se, da bodo prognali Boulangerja zaradi objavljenega manifestu.

Bukarešt, 7. aprila. Lascar Catargi je dobil nalog, da se sestavi ministerstvo.

Grozni resnici

se je zadnja leta prišlo na sled, da namreč večinoma ljudje mrjjo vsled ledičnih boleznij. V bodoče mora biti tedaj važen nalog, da se bo bolj pazilo na ta organ ter temeljiteje poučiti se o njegovem delovanju in boleznih, da se s tem zmanjša število umirajočih. Žalibog pa se premalo pazi na to, da bi se v zdravem stanju ohranil ta prevažni organ.

Veliki specialist a) sušici, dr. E. Th. Thompson v Londonu dokazuje s „post mortem“, da je imelo 52 od sto jetičnih, ki so umrli v Brompton-bolnišnici, bolne ledice, kar je bilo gotovo vzrok njihovi boleznij. Ravno tako je dokazano, da ima večina boleznij srca svoj izvir v nezdravem stanju ledic. Tisoče ljudi umrje vsak dan ter se vzrok pripisuje vsem mogočim boleznim, ko je bil vendar prvotni vzrok v bolnih ledicah. Ledice imajo važni nalog, da odstranjujejo vse strupene snovi iz človeškega telesa, ter so pravecni razstrupljajoči organ telesa. Ako se to slabo izvršuje, napolniti se mora telo s slabo, zastrupljeno krvjo, ki pride v svojem teku v dotiko z vsemi deli telesa ter mora zastrupiti eden ali drugi organ; vrhu tega pa nobeden organ ni podvržen tolikim boleznim, kakor so ledice. Iz teh resnic mora vsak človek uvideti, kako je važno, da se ledice ohranijo zdrave ter se od dōbe do dōbe rabi sredstvo, ki jih krepi in vzdržuje v zdravem delovanju.

Enoglasna sodba mnogih zdravniških veljakov in lajkov je ta, da je Warnerjev Safe Cure pravo in edino zdravilo, ki tako ugodno vpliva na ledice in jih, ako so bolne, vspešno zdravi. Zdrave ledice pomenijo zdravje, nezdravo delovanje tega organa pa bolezen in bolečine.

Warnerjev Safe Cure se dobiva v deželni lekarni „Marija pomagaj“ in v znanih ljubljanskih lekarnah.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		znakomera v mm	toplomera po Celziju			
6	7. u. zjut.	724.9	5.2	sl. zap.	dež	3.50
	2. u. pop.	723.2	9.6	sl. zap.	dež	
	9. u. zveč.	723.7	6.4	sl. zap.	dež	
7	7. u. zjut.	723.8	4.0	sl. zap.	dež	1.00
	2. u. pop.	722.4	18.6	brezv.	dež	
	9. u. zveč.	723.4	6.2	sl. zap.	oblačno	

Srednja temperatura obeh dni 7.1° in 6.3°C., za 1.7° in 2.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 75 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 „	85 „ 50 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 40 „
Akije avstr.-ogerske banke	892 „
Francoski napoleond.	9 „ 53 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 65 „
Nemške marke	58 „ 85 „

Umrli je v soboto ter bila danes pri Sv. Križu, fare ribniške, pokopana

Marija Lesar,

mati profesorja Antona Lesarja, stara 87 let. Rajno priporoča prijateljem in znancem v blag spomin in molitev

dr. Jos. Lesar,

knezoškofjski kapelan in tajnik.

V LJUBLJANI, 8. aprila 1889.

Brata Eberl,

izdelovalec oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barvo v ploščevinastih pušicah (Bleebüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornat.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nižji ceni.

Diseldorfske oljnat
barve v tubah.

Akvarelne barve
moke in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: **Zoldi drevored 6** (semenišno poslopje).
Filijala: **Slonove ulice 10-12**

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnat barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Specialiteta: Ultramarinodna in
zelena barva.